

8 Kasım 2024 tarihli Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre, FAO Gıda Fiyat Endeksi, çeşitli emtialardaki yüksek fiyatlarla birlikte 18 ayın en yüksek seviyesine ulaştı

FAO Gıda Fiyatları, Ekim ayında, Eylül ayına göre %2 artış göstererek 127,4 puan oldu ve Nisan 2023'ten bu yana en yüksek seviyeye ulaştı. Et hariç endekste tüm emtiaların fiyatları yükseldi, bitkisel yağlar %7,3 ile en büyük artışı kaydetti. Tarihsel seviyelerle karşılaştırıldığında, Ekim ayındaki FAO Gıda Fiyat Endeksi, bir önceki yılın aynı dönemine göre %5,5 artış gösterdi ancak Mart 2022'de ulaşılan 160,2 puanlık zirvesinin %20,5 altında gerçekleşti.

FAO Tahıl Fiyatları, Ekim ayında, Eylül ayına göre %0,8 (0,9 puan) artış göstererek 114,4 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %8,3 (10,3 puan) düşüş gösterdi. Küresel buğday fiyatları, Avrupa Birliği, Rusya Federasyonu ve ABD de dâhil olmak üzere kuzey yarımküredeki bazı büyük ihracatçı ülkelerde kış mahsulü ekimini etkileyen olumsuz hava koşullarına ilişkin endişeleri yansıtarak, son iki aydan beri devam eden yükselişini sürdürdü. Ek olarak, Rusya Federasyonu'nda resmi olmayan bir fiyat tabanının yeniden getirilmesi ve Karadeniz bölgesinde artan gerginlikler fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturdu. Dünya mısır fiyatları, kısmen Brezilya'daki güçlü iç talep ve düşük nehir seviyeleri nedeniyle ülkenin bazı bölgelerindeki ulaşım zorlukları nedeniyle Ekim ayında yükseliş eğilimini sürdürdü. Arjantin'de ekimi engelleyen kuraklık koşulları ve Ukrayna mısırına olan talebin istikrarlı olması da tonun güçlenmesine katkıda bulundu. Diğer iri taneli tahıllar arasında arpanın uluslararası fiyatları artış gösterirken, sorgumun fiyatları düşüş gösterdi. FAO Tüm Pirinç Fiyat Endeksi, Hindistan'ın kırık olmayan pirinç üzerindeki ihracat kısıtlamalarını kaldırmasının ardından ihracatçılar arasında artan rekabet beklentileri nedeniyle İndica pirincine yönelik daha düşük teklifleri yansıtarak Ekim ayında %5,6 düşüş gösterdi.

FAO Bitkisel Yağ Fiyatları, Ekim ayında, Eylül ayına göre %7,3 (10,4 puan) artış göstererek 142,4 puan oldu ve son iki yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Endekste yükseliş; palmye, soya, ayçiçeği ve kolza yağındaki daha yüksek fiyatlardan kaynaklandı. Uluslararası palmye yağı fiyatları, Ekim ayında beşinci ay üst üste artış gösterdi. Bu artış, büyük ölçüde Güneydoğu Asya'daki kilit üretici ülkelerdeki muhtemel mevsimsel üretim düşüşleriyle aynı zamana denk gelen beklenenden düşük çıktılara ilişkin endişelerle beslendi. Benzer şekilde, küresel ayçiçeği ve kolza yağı fiyatları, 2024/25'te beklenen düşük üretim nedeniyle zayıf tedarik beklentileriyle desteklenerek yükselmeye devam etti. Uluslararası soya yağı fiyatları, alternatif bitkisel yağların sınırlı arzı ortasında güçlü küresel taleple artış gösterdi.

FAO Süt Ürünleri Fiyatları, Ekim ayında, Eylül ayına göre %1,9 (2,5 puan) artış göstererek 139,1 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %21,4 (24,5 puan) artış gösterdi. Uluslararası peynir fiyatları, özellikle süt üretiminin mevsimsel olarak düştüğü Avrupa Birliği'nde güçlü iç satışlar nedeniyle spot tedarik için ithalat talebini karşılayacak sınırlı arzın yansımaları olarak en büyük artışı kaydetti. Uluslararası tereyağı fiyatları da yüksek iç talep, sınırlı stoklar ve Batı Avrupa'daki mevsimsel olarak düşük süt üretiminin etkisiyle ekim ayında son on üç aydan beri devam eden yükselişini sürdürdü. Öte yandan, Okyanusya'da mevsimsel süt üretiminin artması ve küresel ithalat talebinin zayıf olması nedeniyle yağsız süt tozu fiyatları düşüş gösterdi.

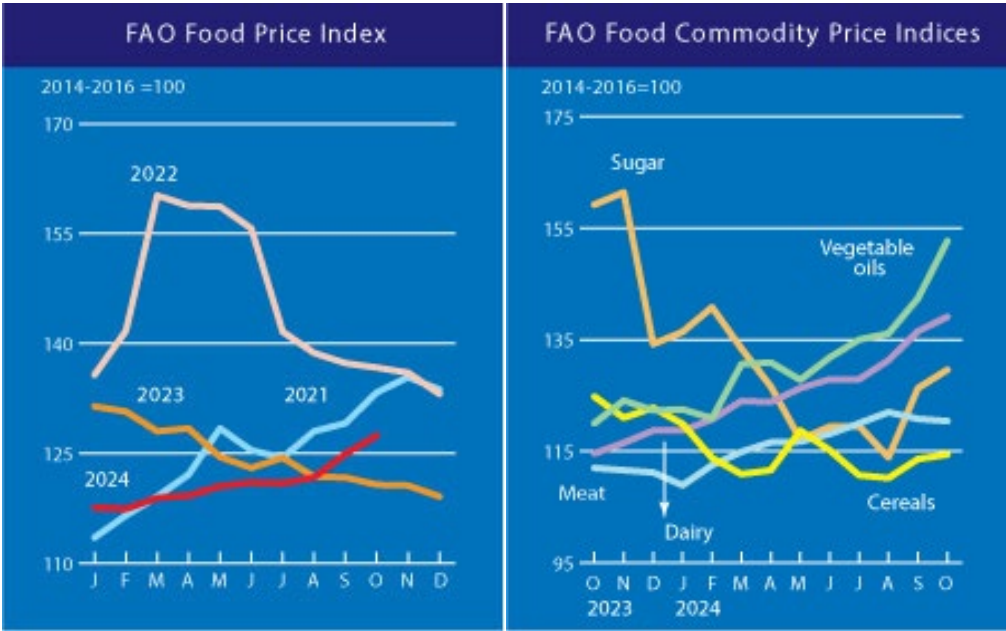
FAO Et Fiyatları, Ekim ayında, Eylül ayına göre marjinal olarak %0,3 düşüş göstererek 120,4 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %7,5 (8,4 puan) artış gösterdi. Uluslararası domuz eti fiyatları, zayıf iç ve dış talep nedeniyle Batı Avrupa'da artan kesimleri yansıtarak en fazla düşüş gösteren ülke oldu. Uluslararası kanatlı hayvanı eti fiyatları, küresel üreticilerin ihracat arzındaki artışın etkisiyle hafif düşüş kaydetti. Uluslararası koyun eti fiyatları, Okyanusya'dan gelen yeni sezon arzındaki artışın küresel talebi karşılamasıyla büyük ölçüde sabit kaldı. Buna karşılık, büyükbaş hayvan eti için uluslararası fiyatlar, daha güçlü uluslararası alımların desteğiyle ılımlı bir şekilde artış gösterdi.

FAO Şeker Fiyatları, Ekim ayında, Eylül ayına oranla %2,6 (3,3 puan) artış göstererek 129,6 puan oldu ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %18,6 (29,6 puan) düşüş gösterdi. Eylül ayındaki artış, yaklaşan 2024/25 sezonunda küresel kapasitenin daha da daralacağına ilişkin endişelerden kaynaklandı. Brezilya'da uzun süreli kuraklık ve Ağustos ayı sonlarında şeker kamışı tarlalarına zarar veren yangınlar nedeniyle ürün beklentilerinin kötüleşmesi, uluslararası şeker fiyatlarındaki artışın başlıca nedenleri oldu. Ayrıca, hükümetin şeker kamışının etanol üretiminde kullanımına ilişkin kısıtlamaları kaldırma kararının Hindistan'ın şeker ihracatına olan erişimini etkileyebileceği yönündeki endişeler de uluslararası şeker fiyatlarındaki genel artışa katkıda bulundu. Brezilya'da uzun süreli kuraklık koşullarının ardından 2024/25 üretim görünümüne ilişkin devam eden endişeler, şeker fiyatlarını ekim ayında yukarı taşıdı. Ayrıca, Brezilya'da etanol üretiminde şeker kamışının daha fazla kullanılmasını teşvik eden uluslararası ham petrol fiyatlarındaki artış da fiyatlardaki artışa katkıda bulundu. Ancak Brezilya realinin ABD doları karşısında zayıflaması ve Ekim ayı sonlarında Brezilya'nın güneyindeki önemli üretim alanlarında yağışların iyileşmesi, uluslararası şeker fiyatlarındaki genel artışı sınırladı.

*Diğer emtia gruplarının aksine, FAO Et Fiyat Endeksi, FAO Gıda Fiyat Endeksi hesaplanıp yayınlandığında henüz açıklanmamış oluyor. Bu yüzden tahmini değerler ile yayınlanıyor. Asıl fiyatlar belli olduktan sonra Gıda Endeksi bir sonraki dönem için revize edilebiliyor.

Grafikler:

1- Gıda Emtiaları Fiyat Endeksleri

Sugar:	Şeker
Dairy:	Süt ürünleri
Vegetable Oils:	Bitkisel sıvı yağ (yağlı tohumlar)
Meat:	Et
Cereals:	Hububat

2- Nominal ve Reel Bazda FAO Gıda Fiyatı Endeksi

